

BEREGI ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP, VÁRMEGYEI ÉS TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Kiadja a szerkesztőség.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Árpád-utca 5. szám.

Felelős szerkesztő:
Dr. Bálint Jenő

Szerkesztők:
dr. Balkányi Aurél
Rácz Lajos

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

Hirdetések felvétele a helybeli dohánygyárában.

Mi lesz a törvényszéki palotával?

Szálljunk le a lóról, ne politizáljunk mindig és foglalkozzunk egyszer másszor helyi bajainkkal is, mert azok orvoslását igazán csak élehetlenségünk akadályozza és végtelen türelmességünknek köszönhetjük, hogy a beregszászi kir. Törvényszék épülete nem csak közveszélyes, nem csak ronda, de valószínűleg melegágya a betegségnek, a rokkantságnak, mely a legmunkaképebb bírót, vagy mindazokat, kik a sors ezen épületbeni munkásságra és tevékenységre kárhóztatott, egészsége elleni merényletnek tekinti itteni tevékenységének kényszerét.

Az igazságügyi kormány télen valóban érthetetlen. Három vármegyének igazságszolgáltatási fonala fut itt össze. Napról-napra mondanak ítéletet az emberek vagyona, lecsülete és élete felett és ennek dacára, a bírák piszkos sötét odúkban teljesítik fárasztó és felelősségteljes kötelességüket. Nem is említve azt, hogy a felek tanúk, ügyvédek a szó szoros értelmében hajléktalanok. Csikorgó hidegben, nedves

időjárásakor egy nyitott folyosón kell tartózkodniok, mert nincs helyiség hol az idők viszontagsága ellen meghúzódhassanak. Nők, gyermekek, uriember és a büztől bűdös felvidéki parasztok együtt szorongnak, míg rájuk kerül a sor. Az embert elfogja az undor, ebben a rettenetes levegőben órákat töltve és ez így megy évek óta a nélkül, hogy kilátásunk volna, egy megfelelő az igényeket kielégítő igazságügyi palotához.

Nem szólunk ezen most vázolt lehetetlen állapotokról, de vajjon kit fog a felelősség terhelni, ha ez a rozoga épület megunja a dicsőséget és bírókkal felekkel együtt leszakad, maga alá temetve mindenkit, kit akkor végzete ebbe az épületbe hozott.

A közelmúltban, nem is olyan régen, talán 3 éve, egy esküdtzéki tárgyalás alkalmával, a törvényszéki épület teimondta a szolgálatot, bucsuzni akart tőlünk, sőt egy része le is szakadt. Volt ugyan riadalom, úgy a hogy összetakolták, a polgári felebbezési termet alá ducolták, a leszakadt folyosót egy pár deszka darabbal megerősítették

a többiben pedig mindenben a régi maradt.

Az e napokban két hétig tartó esküdtzéki nagy terjedelmű főtárgyalás alkalmából, az államépítészeti hivattal kellett a főtárgyalási tereinek csufolt szobát, hordképessége tekintetében megvizsgáltatni, hogy a hallgatóság száma megállapíttassék. Nem megcségyenítő, hogy a hallgatóság számát 30, mond harminc emberben határozták meg, tehát 31 ember már túlterhet képezett kiknek sulya alatt katasztrófától kellett tartani.

Ily törvényszéki épületnek 30 év ótai fentartása, méltán ki hívja a kritikát és csak azt mutatja, hogy tarackágyukra felemelt létszámra özönlenek a miliók, azonban, hogy az igazságszolgáltatásuk méltó csarnok emeltesék, hogy a magyar államiság ebben is kifejezést nyerjen, ahhoz még 30 év keserve is kevés. Igazán kívánatos volna, hogy valamely nagyfejű valamely igazságügyi főmandarin adná meg az árát ennek a botránynak, ez esetben talán hamarabb jutnánk az igazságügyi palotához.

l i f t.

Irta: Edmondo de Amicis. (Folytatás.)

Másnap reggel a kis leány még jobban fájdította a mellét és az orvos azt tapasztalta hogy a hurutja is, a láza is fokozódott.

Az anyát teljesen leverte a dolog. Egy híres orvostanárt akart elhívni Genovából sürgönyöztek is érte azonnal. Már elveszettek látták gyermekét és az ágyon mereven elterülő bábu a mozdulatlanul és hideg kis rettenetes képét idezte fel benne. A várakozás órái véghetetleneknek tetszettek neki.

Ebéd után megérkezett Genovából a hiva várt és retteget nagymogul, egy tisztos ősz fejű ur, aki ünnepélyesen végezte el a hitatos csöndességben a kihallgatás, az auskultálás és a kopogtatás szertartását, a fogadó orvosának, meg Liftnek jelenlétében, aki mozdulatlanul állt a szoba sarkában s anyának titokzatos üregében megint rejtegetet valamit. A nagymogul válasza ez volt: a tüdőnek semmi baja, a gégefőhurut nem súlyos gyógykezelés: borogatás, cseppfolyós ételek, nyugalom. Miután ezeket elmondta, atyai jóindulattal megnyugtatta az anyát, aki borítékban átnyújtotta neki hálája jelét, azzal a szokásos hajlongások közben távozott karsársával.

Az urnő örömeiben zokogva gyermekére borult és össze-vissza csókolta fejét azzal a liftes fiu felé fordult és ezt mondta:

— Látod Lift, most már jó lesz minden, Lift teljes váratlan módon felelt reá. Összehúzta jobb szemét, s ugyanekkor elferdítette a jobb szájaszélét; amolyan tolvaj-jel volt az, aminél jómadarak szoktak egymásnak lopva tudtul adni azon örömeiket, hogy valami közösen kiesztelt csinyjük jól sikerült.

Az urnő csak utóbb értette meg az arcjáték jelentését, akkor, amidőn Lift jó éjt jött kívánni. Egy pénzdarabot csusztatott a fiu kezébe, diszkrét mozdulattal, amely mintegy leplezni akarta a jutalom anyag voltát. Lift fölnyitotta tenyerét, megnézte a pénzt, mintha arról akarna meggyőződni, hogy nem hamis-e, azzal megint hunyorított egyet és félreferdítette a száját. Meglégedése kifejezésének volt ez a sajátos módja.

Az urnőnek nem tetszet az, hogy a fiu megnézi a pénzt, az anyagi érdekek tulságosan törődő lélek jelének ítélte ezt a mozdulatot; abban az illúzióban szeretet volna élni, hogy a fiu inkább jósból cselekszi azt, amit tesz, semmint jutalomvágyból. De hát nem szabad tulságosan sokat kívánni az emberektől... meg a Liftektől.

Néhány napon át változatlanul maradt a gyermek állapota, akkor javulni kezdett, de assan, mert igen gyöngé volt a kis teremtés. Lift szorgalmasan ott forgolódott körülötte. A leányka megindultan kívánt tőle valamit, A paróka-játékon felül, amelyet a leányka

fontornak nevezett, egyéb igen becses tulajdonságait is bemutatta Lift: nyelve összcsettintésével nagyszerűen tudta utánózni az ostopattogást, jobb váll lapockáját meg úgy tudta mozgatni, hogy pup álljon ki a hátából. Dinini napjában százszor megrendelte:

A fintort! Az ostopattogatást! A pupot!

És Lift roppant komolyan szót fogadott mindannyiszor, akárha a gazdája parancsolná a leányka tapsolt örömeiben. De minden egyébnél jobban mulatta a „fintor”. Amikor a fiu kezébe vette a nagy bábut és térdére ültette, rámeresztette a szemét s ugyanekkor lehlzta a feje bőrét tiszter is egymásután, gyorsan vagy lassan, a kis beteg olyan kacagásra fakadt, hogy édesanyja kénytelen volt megkérni a művészt, hogy hagyja abba. Csak ezzel a mesterkedésével sikerült Liftnek a leánykával lenyeletni az orvosságot, meg a huslevesbe habart tojást. A kis beteg ilyenkor azt mondta kerekén:

— Nem.

A mire Lift:

— Igya meg kisasszonyka, mert különben sohasé vágok többé fintort... Ha megissza pupot mutatok.

És a kisasszonyka ezekre a biztatásokra megitta. Született betegápoló volt a fiu: valami páratlan ügyességgel tudta egy két fogásra megigazítani az ágyat, fölhalmozni a beteg háta mögött a vankosokat, fölrakni mellére a borogatást. Az urnő négyzseri csöngetéssel szokta felszólítani: félperccel

Mult évben, a várossal kisajátították a szükséges telkeket, lebontották a házakat és éppen egy esztendeje, hogy a telkek üresen állanak, pedig a városi háztartásban ez évre eső pár ezer korona bérösszeg bizony elférne és most az illetékes tényezők kijelentése szerint még sejtetem sincs arról, hogy a törvényszéki palota építése tulajdonképpen mikor veszi kezdetét.

Az ég magas, a cár messze van mondja az orosz közmondás, de mi ezt a fatalismust nem osztjuk. A pecsét örök irtása kötelességének ezen az állapoton segíteni, gondolja meg, hogy ember élet forog kérdésben, ha másképpen lehet, a rendőrség zárassa be, mint közveszélyest a törvényszéki épületet. Legyen ne országos de világra szóló botrány, hogy Magyarországon a közbiztonság tekintetéből be kellett zárni egy törvényszéket.

Az igazságügyi Miniszter ur hivatalos helyisége persze kényelmes nagyobb is a mi főtárgyalási termünkénél ebben lehet szemlélő életet folytatni és nem törődni, a mások egészségével és életbiztonságával.

Jogosan követeljük, hogy ennek az indokolatlan halogatásnak vessenek véget. Ne az legyen vita tárgya, hogy egy vagy két szobával több vagy kevesebb legyen, hanem építkezzenek tekintet nélkül arra, hogy Ungvár óhaja teljesül e vagy sem. Itt nem egy Törvényszék felállítását kell decretálni, hanem egy már fenálló intézménynek kell hajlékot adni.

Testedzés.

Általános a panasz, hogy nagyon idegesek vagyunk. Mindenki ideges a szervezet vajmi kevésbé tud ellen-

tállni bizonyos behatásoknak, a melyek éppen az idegzet erejét és rugalmasságát teszik próbára. Mindennek legfőbb oka pedig, hogy fölemésztjük magunkat a létért való küzdelemben és az elhasznált erők pótlásáról avagy az idegbeli feszültség ellensúlyozásáról és természetes elhárításáról nem gondoskodunk. A szellemi élet és az a lázas lelki törtetés, a melyben élünk, tulteng a testnek és szervezetnek rovására: ez hat fárasztólag azután a lélekre és a munkabíró energiára is. Ez teszi valójában beteggő az emberiséget.

Már az életre való előkészítés, az iskolai képzés is hibás, illetve hiányos abból a szempontból, hogy állandó és folytonos presszió alatt tartja az agyvelőt, a lélek és az értelem működését, de a szervezet képességét arra, hogy az elme erőfeszítését kibírja, kellően ki nem fejleszti. Ez a hiba súlyosan megbosszulja magát az iskolák és az élet követelményein, a társadalom és az ország érdekén egyaránt. Az ifjúság jobbára fáradtan, kimerültem kerül ki az iskolából. Pezsdülő hév, acélos akarat, kimeríthetetlen energia, mohó és buzgó tudnivalóság és fiatalos, könnyed lendület helyett vajmi sűrűn nyomott kedvet, vértelenséget, elsatnyult testet, testi-lelki fáradtságot, sokszor blazirt unottságot is visz magával az életbe.

Ezen az állapoton változtatni kell, még pedig minél hamarabb és lehetőleg gyökeresen. A szellemi munkát, amelyet az iskola végeztet a fiatal nemzedékkel és a jövő reménységével, ellensúlyozni kell okosan és helyesen berendezett testedzéssel, amely ez idő szerint — bár sok minden történt és történik e téren — nem áll egészen teladatra magaslatán.

E napokban alapos és melyreható tanácskozás folyt e kérdéssről egy ankéten, amelyet Apponyi Albert válas- és közoktatási miniszter hívott össze. Maga a miniszter is részt vett a tanácskozásban, amelynek célját vilá-

gosan megjelölte akkor, a midőn utalt a testedzés hatására, a lelki élet egészségére. „A testedzés, ugymond, nemcsak a testet szolgálja, hanem az által, hogy modern betegségektől, az idegélet tultengésétől felszabadítja a szervezetet, egyszersmind a lelki életet is egészségessé teszi, az ember érzelmi és gondolatvilágát is minden modern kifécamodottságtól megóvni segíti.“ Amit ebben a mondatban Apponyi modern terminológiával kifejezésre juttatott, teljesen megfelel a régi latin felfogásnak, a mely azt tanította, hogy egészséges lélek csak egészségcs testben lakozhatik.

A tornatanítás mai rendszerét gyökeresen reformálni kell. A modern fölfogás azon az uton halad, hogy hovatovább teljesen szakít az ugynevezett szertornával s a testedzés súlyát egyedül a szabadgyakorlatokra veti. Leghelyesebb volna becsukadni lassankint az összes tornatermeket. Eleget időznek a gyermekek zárt területen, legalább testedzésre és a szervezet fölfrissítésére szánt időt töltsék a szabad levegőn. És semmi szükségünk nincs arra, hogy a tornatanítók minden iskolában néhány akrobatát neveljenek, aki káprázató (és veszedelmes!) mutatványokat tud bemutatni. Az ilyen artistaszerű produkció meghaladja a testedzés célját, jobban mondva: egynéhány gyermeknél meghaladja a célt, a sokaságnál meg az elérendő celon innen marad.

Akinek meg van rá különös tehetsége, a speciális ügyessége, az ugy is kifejleszti magában az akrobatát, az iskolának és a társadalomnak azonban arra van szüksége, hogy az ifjúság szervezete egyenletesen fejlődjék, el ne tespedjen az iskolai falai között, hanem a szabad mozgás és alkalmas, üdítő játékok útján megővja frissességét, lendületét és rugalmasságát a szellemi fegyverek megszerzése s majd az életben; a létért való küzdelem számára.

azután, hogy a negyedik csöngetés elhangzott, megjelent Lift, holmi kenyérmaradékkal vagy narancshéjjal a fogai között, avagy olajos, mustáros, de leggyakrabban tojás sárgás ajakkal; leült az ágy mellé és megkezdte komolyan az előadást. Estefelé fáradtnak látszott s ha a gyermek elaludt, ő is lehunyta a szemét, de kis vártatva szinte mindig magától fölébredt egy-egy hangos nyeivcsentintéssel. Olykor behunyt szemmel ráhacsált. És soha nem látszott unatkozni, akár az állat, amelyben nem élt az idő érzéke.

Az urnó élénk érdeklődéssel tanulmányozta. Milyen furcsa természetű ember. Milyen szolgálatkész, milyen előzékeny iránta és leánykája iránt; és mégis soha a gyöngédségének, a szeretetnek egy villanását nem látta szemében, soha az ellágyulásnak egy hangját nem érezte durva szavában. Még a legnagyobb agodalom pillanataiban se vette észre arcán a fájdalom, vagy a szánalm kifejezését; korán fejlett élelmességét és józanságot tanusított, semmi egyebet. Ha távol élő családjáról kérdezősködött, legfeljebb ezt kapta válaszul: — Jól vannak, jól vannak — és még csak az anyjáról sem sikerült megtudni egyebet, minthogy a potsdami kefégyarban dolgozik. Olykor szinte ugy tetszet neki, mintha egy kis borju volna mellette a szobában, Mi egyéb is mozgathatná, mint az érdek? Tudja, hogy gazdag urinóval van

dolga s előre látja, hogy bőséges jutalomban lesz része; ezeknél a gondolatoknál egyeb nem mozoghat benne. Mégis különösnek tetszet neki ilyen fiatal korban. Dehát elvégre más fajnak gyermeke, a milyenkéül különböznek. Még inkább meggyőződött arról, amikor első ízben vitte ki a szabadba a gyermeket; ez a nap ünnepe kellett volna hogy legyen a kis németnek is; de nem, ő a szokott arckifejezésével és mozdulataival kísérte ki a gyermeket, s legcsekélyebb jel se mutatta, hogy örülne a lelke. Csak amikor az urnó a szobába visszarérve boldog örömben, hogy leánykájának arcát megszi-nesítette a levegő, így szólt hozzá;

— Ez aztán a szép nap! Dinini egészen meggyógyult! Ebben egy kicsit neked is részed van, kedves Lifti, meg is jutalmazlak érte — csak ekkor hunyorított a szemével és vágta hozzá a megfelelő fintort a szokotnál élénkebb módon. Csupán a jutalom gondolata mosolygottatta meg. De hát jobb így. Ha más természetű volna, még nagyon megtalálta volna kedvelni s akkor rosszul esett volna itt hagyni. Meg azután örökre adóssa lenne a szeretetével; holott a pusztá szolgálatait meg lehet fizetni.

Mikor az orvos kijelentette, hogy immár veszedelem nélkül utra kelhet a gyermekkel, az urnó elhatározta, hogy elutazik. Lifti egyáltalán meg nem illetődött, amikor közölte vele a hirt és Dinini mamáját ítéletében meg-

erősítette az a mód, ahogyan a fiu elfogadta a megígért jutalmát: kacagott volna rajta, ha szomorúság nem volna látni azt, hogy annyira ur lehet egy félgyermek fölött az anyagi érdek. Félreszólitotta, sokszorosán köszönetet mondott neki, a mit a fiu tojás-sárgás száját összecsucsorítva hallgatott meg, mint a ki más valakit illető beszédet hallgat végig, majd átadta a borítékot és ezt mondta.

— Ezt a pénzt küld el az édesanyádnak. Lift megbiccentette a fejét.

— Ez pedig . . . — folytatta az urnó és egy másik borítékot vett ki tárcájából.

— Megálljon — vágott a szavába Lift s gondosan a zsebébe tette előbb az első borítékot; azzal a másikra mutatott:

— Hát ez?

— Ez pedig a tied — felelte az urnó.

— Jól van, jól van, — mondta Lift s a második borítékot belecsuszattatta másik zsebébe.

— Ezt meg — folytatta az urnó s azal egy ezüst órát vett ki zsebéből, — Dinini ajándékozza néked, hogy valahányszor reggel felébredsz, megemlékezzél róla.

Lift elvette az órát, füléhez tartotta, hogy meggyőződjék róla, ha jár-e majd belecsuszattatta harmadik zsebébe és megbólintotta fejét.

— Köszönöm — mondta azután s egyre bólongatott a fejével, mint aki azt gondolja:

A jelszó tehát a testedzés terén nem lehet más, minthogy csukjuk be a tornatermeket! Ki a szabadba, a szabad levegőre! Télen-nyáron dusan kínálkozik mindenféle sport, amely megedzi a testet és felüdíti a lelket. Szabad terekről kell gondoskodni az ifjuság számára. A zárt tornatermekben lehet, hogy a gyermekek fokozzák valamenynyire az izomerejüket, de amit ezzel nyer a büszkén mutogatott bicepsz, azt sokszorosan elveszíti a tüdő, részint a zárt levegő, részint a fölka-vart por és bacillus nyelése folytán.

Ki a szabad levegőre, tisztelt pedagógus urak! A mi a szertornából okszerűen kihasználható az ifjuság testedzése érdekében, az a nyílt tereken is föllátható. De való jában többre becsülendő a legközönségesebb longaméta a szabadban, mint a zárt területen végzett tornázásnak minden csilógó vivmánya.

Alarcos világ.

Farsang után sem multa idejét ez a téma. Régen elhagytuk már azokat a jó idöket, mikor multság volt a maskarába bujás és az álarc-viselés farsang utolján, amit bolondok ünne pének nevezgetett a savanyu lelkü irigység. Nem volt neki igaza, hiszen jókedvü játék volt az egész. Egy este, egy éjszaka tartott — másnap már véget vetett neki a hétköznap, a hamvazó szerda. Attul fogva esztendő olyankorig eszébe se jutott senkinek az álarc.

Az álarc, ami ma olyan furcsa volna álarc nélkül járni, mint ruha nélkül. Ugy hozzá vagyunk szokva, hogy a legtöbb ember még akkor se teszi le, mikor egyedül van, fél magára ismerni. Az arab legenda ostoba. Használja olyan szemet kért a prófé-tától, amivel minden felebarátja szívébe belásson. Megkapta, amit kért s a bölcs Haszán az első szivszemle

— Helyes, én is megtettem a magamét te is, rendben a számadás.

Most pedig vigyázz, — mondta az urnő és kezébe nyomta a névjegyet, — ez itt a cimem. Ha valaha szükséged volna valamire még ha sok idő multán is, jussak eszedbe, mint ahogy én is emlékezni fogok rád mindig. Akárhogy lesz is mindent megteszek érted, ami tőlem telik kedves Lift.

Lift elolvasta a névjegyet. zsebébe tette azzal megint rázni kezdte a fejét, mint, aki azt mondja:

— Sohase tarts attól, hogy alkalom adtán szavadon ne fogjalak.

Azzal kivette az órat, megnézte rajta az időt és mutatóujjával az urnő felé bökkve mondta:

— Még egy negyedórám van! A kocsí már itt vár!

— Egyéb mondani valód nincsen? — kérdezte kissé szomoruan az urnő. — Nincs semmi mondanivalód Dininek? — azzal a kis leányra mutatott, aki utra készen jött ki.

— Adja ide a babát, Dinini kisasszonyka, — mondta Lift, — majd én elviszem.

A leányka oda adta néki a bábút és mamájával megindult a lépcsőn lefelé; a fiu nyomom követte őket.

Már a kocsiban ültek s az urnő elköszönt a fogadósnak, meg az orvosnak, amikor Lift a kocsí ajtajához lépett, s a bábút a kisleánykának átnyújtva így szólt:

után kiszúrta szemeit, hogy együtt maradhasson embertársaival. Pedig a jámbor arab csak a szegény beduinok szívébe látott bele s ott ugyan nem láthatott egyéb titkolni valót, legfőljebb olykor egy kis lókötő szándékot. Ha a mi tragikus és vigyorgó maszjkainkon gyakorolta volna éleslátását a próféta kegyence, akkor nem a szemét szedte volna ki, hanem mindjárt a nyakát vágta volna el. Különösen, ha magyar ujságolvasó publikum gvanánt éli világát.

Soha ilyen álarcos bálát nem láttunk a magyar politikában, mint amilyen most rugja benne a port. A régi világban kevés volt a szeretni valónk, de legalább tudtuk, ki az ellenségünk és kit szidhatunk. Ma annyi a jóbarátunk, hogy keresve se találjuk meg köztük az ellenségünket s akkora jóakarattal vagyunk körülveve mindenfelől, hogy csak azt vesszük észre, amint süllyedünk benne.

Köruttra se igen mer az ember indulni az álarcos forgatagban, mert attól tart, hogy eléri a legendabeli Haszszán sorsa. Jobb is egy helyen megállni s onnan vigyázni, ahogy befityen egy-egy álarc.

Alarcban jár az egész világ — és talán jó is van így. Annnyira megszoktuk már egymást álarcban látni, hogy álarc nélkül talán rá sem ismer-nénk egymásra.

VEGYES HIREK.

Forel Ágost.

A modern tudománynak minden kincsével, minden értékével felszerelve eljött a világhírű tudós, a nagy szociológus esztétikus: Forel Ágoston. Eljött a kis svájci faluból, hogy itt is kifejtse tudományos álláspontját, amellyel a modern társadalmat magasabb etikai és nemesebb kulturái alapra akarja helyezni.

Három irtózatot nyavalyának üzn hatdat Forel Ágoston: az alkoholizmusnak, a

— Jó utat nagysád és kisasszonyka.

— Nini — kiáltott nevetve a kis leányka s megmutatta az édesanyjának a babát. — Tojásos az arca!

Az anya agyában hirtelen világosság gyult: a fiu megcsókolta a bábút! És ő félre értette és megrágalmazta szegényt. — Oh szegény kis fiu! Oh a faj! Mekkora igazságtalanság! Azzal Lift, felé fordult, aki a gyermek felkiáltására lehorgasztoita a fejét.

— Oh Lift, ugy-e szeretnéd megcsókolni Dininit?

— Szeretném! — volt a válasz.

— Hát csókold meg! — biztatta az urnő és a fiu felé nyújtotta a leánykát.

Lift két tenyerébe fogta Dinini fejét és miután összecsókolta arcát, végre németül tört ki belőle szeretetének és gyöngédségének egész mennyisége:

— Oh mein Kind, mein Kind, én kicsi Tininim, hát elmegy.

— Derék, jó Lift! — mondá az urnő miközben a kocsí megindult.

— Isten veled, Lift! — Kiáltotta vissza a leányka és kezét rázta a fiu felé.

És ahogy visszafordultak ültükben, ott látták az ut közepén, utánuk nézve, sapkája kezében, s a szemé tele könnyel, Liftet, a mint dühösen huzogatja le és tologatja föl feje bőrét, hogy utoljára megnevetesse a kisasszonykát.

(Vége)

nemi betegségeknek és a tömegnyomornak. Azonban nem gyógyítani akarja Forel Ágoston ezeket a betegségeket. hanem meg akarja azokat előzni, csirájában akarja elfojtani a bajt, amely pusztítja rombolja a szervezetet.

Az a társadalmi berendezés azonban, amelyben mi jelenleg élünk nem jó, nem igazságos és nem alkalmazkodik azokhoz az irányokhoz, amelyekben Forel Ágoston szociális meggyőződése nyugszanak. Egyszerűek a nagy tudós eszméi és mégis hatalmasak, forradalmiak. Egy emberöltőn át szűrődtek le benne azok az igazságok, amelyeknek megértéséért küzd, ő, a vándor apostol. Nem azért jött Budapestre, hogy úgy fogadják, mint „az előkelő idegen“-t, hogy aranysegélyü francia nyelvü étlapot nyomjanak a kezébe a tiszteletére rendezett pezsgővacsorákon, nem azért jött, hogy a főváros ünnepelje. Azért Forel Ágoston, ő, az izolátlán álló tudós, hogy átpiántálja a meggyőződéseit a magyar társadalomba.

Nagyon egyszerűeknek látszanak a tanítással azoknak mindenki és a megvalósítás munkája mégis olyan változásokat provokálna, amelyekbe beleroppanna ez a mai társadalmi berendezés. Eljött a kis svájci faluból a tudománynak ez az óriása, hogy elmondja a mondanivalóját, a nagy gondolatokat, a szent meggyőződéseket, amelyeknek progaandát csinál az egész világon.

— **A József kir. Herczeg Szanatórium Egyesület beregszászi fiókja** által e hó 11-én tartaneó thea estély meghívói szétküldettek, — Minthogy azonban a meghivaók ilyen tömeges szétküldésénél elkerülhetetlen az, hogy egyesek a meghívottak névsorából, — bár arra igényt tartanak, — tévedésből kine maradjanak, a rendezőség ez uton hívja fel az esetleg kimaradotiaikat, hogy igényüket a meghívókra ifj. Janka Sándor egyesületi titkarnál bejelenteni sziveskedjenek. Egyuttal itt igazítja ki a rendezőség a meghívó szövegébe csuszott nyomda hibát is. Ugyanis a meghívókban a thea estély kezdetül 9 óra van megjelölve, holott az 8 órakor kezdődik.

— **Hány honvéd van?** Március hónapban, természetesen a 48-as honvédekről irunk. Folyó hó 16-án megállapította az országos egyesület választmánya, hogy március 15-ikén 7613 nyugdíjas honvéd volt bejelentve, akik 1.331,184 korona nyugdíjat kapnak. Egy hónappal ezelőtt még 454-el többen voltak életben. Az évenkénti halálozás száma 40 százalékkal emelkedik állandóan.

— **Uj királyi közjegyzőség.** A hivatalos lap jelenti, hogy az igazságügyminiszter a sátoraljujhelyi kir. törvényszék kerületéhez tartozó szerencsi kir. járásbíró-ság területére, Szerencs székhelylyel, külön királyi közjegyzőséget rendszeresített, a mely a kassai kir. közjegyzői kamarához fog tartozni. A miniszter rendelete 1908. évi június 1-én lép hatályba.

— **Telefon Nagymihályban.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter rendeletet intézett a kassai posta- és távirdaigazgatóságához, utasítva ezt, hogy Nagymihályban a telefon kiépítése iránt azonnal intézkedjék.

— **Gróf Széchenyi László itthon.** A jövő hét folyamán érkezik haza gróf Széchenyi László és neje Vanderbilt Gladys. Fogadtatásukra Órmező község nagy előkészületeket tesz két diadalkaput állítanak, az utcán fehér ruhás leányok fognak sort állani és a szomszédos községekből alkotott bandérium fogja az állomástól az uj házaspárt lakásába kísérni.

— **Balogh Vilmos hegyvidéki gazdasági telep.** Darányi László földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy az alsó-vereckei havasi mintagazdaság és tejjgazdasági telep jövőre „Balogh Vilmos hegyvidéki gazdasági telep“-nek neveztesék.

— **Elítélve.** Élénk emlékeztében van még a közönségnek Székely Elek sátorlajuhelyi telfüggesztett polgármesterének amaz eljárása, mely annak idején, 1907. év június hó 8-án mindenütt kinos feltűnést keltett. Székely Elek akkori polgármester 1907. év június hó 8-án a királyi koronázásának 40 éves jubileuma napján tudvalevőleg a városháza s a rendőrség épületére kitűzött lobogókat bevonatta s nikor e tette egyik nyilvános helyiségben időző társaság tagjai körében szóbeszéd tárgya lett: a jelenlevő Székely Elek polgármester tiszteletlen szavakkal sértette meg — mint a tanuvallomások során megállapított — a király személyét. Ez ügygel e hó 23-án foglalkozott a kassai kir. törvényszék, s Székely Elekot 1 hónapra fogházra s hivatalvesztésre ítélte.

— Vasuti közlekedés javítása.

Beregszász városnak a fővárossal való összeköttetése a közel jövőben — és pedig valószínűleg a nyári menetrend életbeléptetése kapcsán — lényegesen megjavul, a mennyiben a Battyuból hajnalban Budapestre induló, valamint a Budapestről Battyuba esteli 10 órákor érkező vonatokhoz Beregszász csatlakozást kap. Ezen újabb csatlakozások folytán szükségessé vált személyzet-szaporítás az érdekelt állomások a folyó év elejétől már meg is kapták.

— **Gyanus tüzeset.** A múlt héten hétfőn éjjeli 1 órákor Munkácson a Latorcautcában kigyuladt Weinberger Lipót háza. Egy pár vigadó ember meg egy csendőr, a kik éppen arra jártak, hirtelen előlították az égni kezdő fedeleket. De most sült ki a dolog lényege. A padon naftával beitatott zsákokat letek s a tapasztástól megfosztott padlást is naftával leöntve találták. A csendőr nemcsak gyanút kapva, hanem tényt látva, vállatára fogta a tulajdonost előbb a miatt, hogy hol az asszony meg a gyerekek? A gazda azt felelte: sétálni mentek (éjjel 1 órákor?) Aztán volt-e brztositva a ház? Nem! — De a csendőr kutatni kezdett s kezébe került nemcsak a Magyar-Francia, hanem még a Főnixnek is 2500—2500 korona összegről szóló biztosítási kötvénye. Ennek leartóztatás és vizsgálat lett a vége s most már az igazságügy tanu mányozza az ügyet.

— **Kiállítás Kiszárdán.** A kiszárdai vidéki gazdakör 25 éves fennállásának megünneplésére öt napra terjedő ipar, kereskedelmi, gép. mezőgazdasági és főként tenyészállatkiállítást rendezett. A kiállítás ünneplés megnyitása e hó 22-én délelőtt ment végbe, mintegy hátezer főnyi közönség jelenlétében. Az ünneplésen a kormány képviselőjében. Mezőssy Béla államtitkár volt jelen. A kiállítás védnökei voltak Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf Forgách László a gazdakör alapító elnöke és Vay Gábor főispán. A felbogarozott állomáson az államtitkárt Kastal Ferenc főbíró fogadta a ki a város képviselőtestülete és hatóságok nevében üdvözölte. Mezőssy szívélyes szavakkal köszönte meg a fogadtatást és örömet fejezte ki, hogy a kormány képviselőjében megjelenhetett. A 300 drb. tenyészbikából kitünt Szalánczy Bertalan, Klár Gusztáv, Vécsey László báró, Jármly Miklós, Nozdroviczky György, Lónyay Gábor gróf, Reismann Hermann, Haas Ignác, Jármly Márton, Jármly Andor. Tóth Miklós, Stern János, Csorvássy Miklós, Szentmiklóssy Sándor, Fancsovics Mátyás, Friss Sándor, Zoltán Sándor, Burger Pál, Bodor Zsigmond, Weinberger Samu, Schwarcz Jakab, Grósz Jenő és Pollák József tenyészetéből származó magyar szarvasmarhák. A Dessewffy testvére tiszteletdíját Szalánczy Bertalanak ítélte a jury elismerő és dicsőítő oklevelet nyertek.

TÖRVÉNYSZÉK.

A kiskupányi gyilkosság.

Dávid Márton és társai bünperében a bizonyítási eljárás befejeztetvén, 29-én vasárnap tartott meg vádbeszédét Borsos József kir. ügyész. A 3 órás beszédkolossus mindvégig lekötötte

ugy a halgatóság mint az esküdtek figyelmét, s azt halotti csöndben halgatták végig.

A kir. ügyész meglepő szorgalommal csoportosította a bizonyítékokat, s abból a mit vádjára lényegesnek tartott nem maradt el a legaprobabb részlet sem.

Másnap dr. Kelemen Samu hatalmas védőbeszéde töltötte ki az egész délelőttöt. Gyönyörű hasonlatai, hatalmas ötletei, óriási jogászai készsége mindenkit magával ragadott aki abban a különösen szerencsés helyzetben volt, hogy ezt a nem mindennapi beszédet végighalghathatta. Valóságban büvészet volt a hogy darabokra szedte a vád bizonyítékait, s beszéde után még azoknak a hite is megrendült a vádlottak bűnösségében, a kik abban eddig fanatikusan hittek.

Délután dr. Reizman Simon és Balkányi Aurél védők tartották meg védőbeszédeiket, s aztán az esküdtek visszavonultak, s a verdiktet este 8 órákor hirdette ki nagy izgalom között Mazurek Henrik az esküdtek főnöke melyszerint Dávid Adolfot bűnösnek, Dávid Mártont, Kreisman Simont és Berger Áront nem bűnösnek mondták ki ez alapon aztán a törvényszék Dávid Adolfot 15 évi fegyházra ítélte, a többieket pedig felmentette, s azonnali szabadlábra való helyezését elrendelte.

Az ügyész és Dávid Adolf vádlott semmisségi panaszt jelentettek be.

KÖZGAZDASÁG.

Gyümölcsfáink gondozása.

Azt mondják országos pomológusaink, hogy hazánkban a gyümölcsfának egyetlen gazdaember kertjéből, illetőleg telkéről nem szabad hiányoznia, mert a gyümölcsfa, ha gondosan ápolják, szép mellékjövedelmet hoz a gazdának; de szem előtt kell tartani minden gyümölcsfa-tenyésztőnek azt az igaz közmondást: „Ne csak ültess, hanem gondozd is fáját.”

Vármegyénkben szép lendületnek indult a gyümölcstermelés. Nagy haladást látunk e téren különösen azóta, a mióta a törvényhatóság a vármegyei Gazdasági egyesülettel karöltve mindent megtesz az erre alkalmas vidéken a gyümölcsfa-tenyésztés felvirágoztatása érdekében. A községi faiskolák bekerítve átadattak rendeltetésüknek s most már a faiskolai területek is a tulajdonképeni céljukat szolgálják, hol a tanítók igyekeznek a fatenyésztés nagy gazdasági fontosságát a nép gyermekeivel megismertetni, magával a néppel pedig a gyümölcstermelést megkedveltetni.

Sajnos azonban, hogy vidékünkön már kezd lankadni a kedv a gyümölcsfatenyésztéstől, mivel a gazdálkodó népről-évre tapasztalja, hogy a gyümölcsfákat a hernyók tönkreteszik. Termés három év óta e vidéken nem volt. Meg kell tehát védenünk a fákat minden kínálkozó eszközzel a hernyóktól. Hiszen a gyümölcsfa gondozásának egyik legfőbb kelléke, hogy a

gazda gyümölcsfáit s bokrait tél idején igyekezzen a hernyófészkektől megtisztítani. Itt van legfőbb ideje annak hogy gyümölcsfáinkat a pár év óta állandóan jelentkező hernyóktól megvédjük. Most is ha szettektünk házikertjeinkben, szemünkbe ötlenek a fák végzőgáin sűrű csomókban a hernyófészkek, melyeknek látása eszünkbe juttatja a múlt évi szomorú májust, midőn zöldülésnek s virágzásnak indult fákat a hernyók csakhamar lombtalanná tették.

Nem elegendő azonban a sok hernyófészkekre a kerttulajdonosoknak figyelmét főlhívni, hanem kérni kell az ellenőrző hatóságokat is, hogy szigorú s erélyes fellépéssel mentsek meg vármegyénket a mutatkozó hernyócsapástól. Az 1894. évi XII. t.-c. 50. §-a kimondja, hogy minden birtokos köteles március végeig fáit a hernyófészkektől és lepketojásoktól megtisztítani s ennek közvetlen ellenőrzésével ugyanezen törvény 52. §-a községi előljárást bizza meg. Az előljárást eleget is tesz a törvény idevonatkozó szakaszainak annyiban, hogy dobszóval közhírré téteti a községben, miszerint minden földbirtokos köteles fáit a hernyófészkektől megtisztítani: de ennél több alig történik, mert azt nem igen nézi valaki a kihirdetés után, hogy a község lakói csakugyan hernyóztak-e? Az nem elég, hogy tudomására hozzák a község lakóinak a hernyóirtást, hanem az előljárásnak ki kell hirdetni, hogy a ki március 15—30-ig le nem tisztítja fáit s bokrait a hernyófészkektől, annak költségére a hernyóirtást az előljárást elvegezteti, s a hanyag birtokosokat meg is bírságolja. Közhírré tétel után 15 napra nézesse meg az előljárást a községben a hernyózás eredményét s ha valaki a felhívásnak eleget nem tett azon végre kell hajtani az idevonatkozó törvény §-ait.

Tehát szigorubb ellenőrzésre van itt szükség, mert szigorú ellenőrzés nélkül soha sem fogja minden kerttulajdonos fáit a hernyófészkektől megtisztítani s így a hernyóveszedelem allandó marad.

A bor szépítése vizahólyaggal és gelatinnal.

A vizhólyaggal és gelatinnal való szépítés azon alapul, hogy ezen anyagok oldatai mint enyvképző anyagok a bor cserzőanyagával oldhatlan vegyületeket képeznek, melyek finom pelyhek alakjában a borban leülepednek és a borban lebegő zavaros részeket beborítják és magával rántják a tartány fenekére. Ezek a szépítő- vagy derítőszer csak úgy válnak ki teljesen a borból, ha ez elegendő tannint tartalmaz. Ha a borban nincs elég cserzőanyag, akkor tannint tartalmaznak kell tenni, ha a szépítéssel nem akarunk a borból cserzőanyagot eltávolítani. De a vizahólyag s a gelatin a borra egyuttal kémiai mechanikai hatást is gyakorol és a siker a szépítőszer helyes elkészítésétől és alkalmazásától függ.

A vizahólyaggal való szépítéshez valódi orosz, fehérítetlen vizahólyagot kell használni. A legjobb az astrachani és az u. n. Sallansky A. vizahólyag, a vizahalmak (Acipenser

Huso) az uszóhólyaga. Ez a hal a Kaspi-tóba és a Feketetengerbe szakadó nagy orosz folyamokban, főleg a Voigában fordul elő. Más halfajok hólyagait is árusítják, de ezek nem oly hatékonyak, mint az orosz vizák hólyagjai. Az árra nem kell ügyelni, mert 1-5 gramm jó vizhólyag elég egy hektoliter borhoz. A fehérített és örölt vizhólyag sem ajánlatos, mert a fehérített kevésbé hatékony, az örölt pedig sokszor meg van hamisítva.

A valódi orosz vizhólyag vastag szerkezetű, vékony, áttetsző sárgán opalizáló, ráncos, szabálytalan lemezekből áll és teljesen enyvetadó anyag. Hideg vízben fölfakad, forró vízben majdnem egészen feloldódik; ha főzik, enyvvé válik és akkor csak úgy hat, mint az enyv vagy a gelatin, ha borban keverik, holott hideg állapotban, savval, pl. borsavval feloldva, sokkal nagyobb hatást gyakorol.

A vizhólyaggal való szépítést legjobb a következő módon végezni:

A Szépitendő borban szükséges vizhólyagot sima kövön jól lekalapácsoljuk, hogy rostokra bomoljon, azután tiszta edényben leöntjük hideg vízzel, hogy felfakadjon, Tizenkét óra múlva a kétszer kicserélt vizet leöntjük és a felfakadt hólyagrostokat ollóval apróra vagdoszuk, egy tiszta zománczott edényben borsavval kevert vízzel leöntjük, úgy hogy 5-6⁰/₀₀ savtartalmat kap. E végből 1 liter vízben 5-6 gramm jegecsített borsavat oldunk fel és a savas vízből kis adagokat öntünk a felfakadt vizhólyagra mindaddig, míg ez feloldódik, és végül áttetsző kocsonyát képez, a mely 12 óra alatt elegendő feloldódik. Az így feloldott vizhólyagot egy tiszta lenvászonon vagy lenzacskón átfacsarjuk, hogy a még fel nem oldott rostok kiváljanak. Az így kapott kocsonyás hólyagoldatot egy tiszta edényben leöntjük a szépítendő tartányból vett borral és jól felkavarjuk, hogy egyenletesen feloszoljon. A feloldott hólyagoldatból kis adagokat teszünk egy tiszta tartályba, leöntjük 3 liter borral és egy seprővel addig paskoljuk, amíg a folyadék szilárd, erős habot nem képez. Ezt a habzó folyadékot összekeverjük egy kis borral és a szépítendő bort tartalmazó hordoba töltjük, amelyből előbb lecsapolunk annyi bort, hogy helyünk legyen a bor erős kavaráására.

A vizhólyagoldatot, melyet az itt leírt módon készítettünk el, csak néhány napon át lehet eltartani, mert nagyon hamar indul bomlásnak.

De lehet a szépítőszer úgy is készíteni, hogy tetszés szerinti ideig tarthassuk el. A végből a vizhólyagot vízben felfacsarjuk, aztán leöntjük egy keverékkel, mely 1 rész 95⁰/₀-os borszeszből és 4 rész vízből áll, amelyhez literenként 5 gramm borsavat tetünk. A facsarás után a kocsonyás anyagot átfacsarjuk lenvászonon és összekeverjük egy vegyülékkel, mely egyenlő mennyiségű borseszt és vizet tartalmaz. Ezt aztán palackokba töltjük, melyet jól bedugaszolva eltarthatunk a pinczében.

Hasonló módon készülnek a jobb borszépítőszer, melyeket forgalomba hoznak; de az ilyen folyékony derítőszer vásárlásánál arról kell meggyőződnünk, hogy a szer nem tartalmaz tiltott agyagokat vagy alkotórészeket.

A vizhólyag feloldásához és a derítéshez borsavval kevert víz helyett gyakran használják a szépítendő bort is. Németországban az ottani 1901-iki bortörvényt úgy értel-

mezik, hogy csakis ezt a bort szabad a derítéshez használni; de az az eljárás, hogy a vizhólyag készítéséhez nem borsavval kevert vizet, hanem bort használnak, sok tekintetben észszerűtlen és célszerűtlen. Nemcsak az a baj, hogy a szépítendő bor nem mindig bír elegendő savtartalommal arra, hogy a vizhólyag jól oldódjék és nemcsak az a baj, hogy nem mindig rendelkezünk elegendő savanyu borral. De bekövetkezik az is, hogy amikor a vizhólyagot borral oldjuk, akkor a bor csersavtartalma folytán a vizhólyagnak megfelelő része oldhatatlanná és hatástalanná válik. Ezeufelül a borral készített hólyagoldat nagyon könnyen romlik és ha a felhasznált borban a beteg-ég csiráinak akárcsak nyomai vannak is meg, ezek a csiranyomok a vizhólyag-oldatban igen kedvező talajt találnak a fejlődésre abban a rövid időközben is, amelyben a vizhólyagból készített derítőszer eltartjuk.

A német törvénynek az a határozománya, hogy a vizhólyaggal való derítésnél nem szabad borsavat használni, nélkülözi a józan alapot és csak jogászi szófacsarás alapul azon a magyarázaton, hogy a német bortörvény szerint a borhoz nem szabad savat keverni. Valószínű, hogy a német bortörvény revíziója alkalmával ennek az erőszakolt magyarázatnak elejét fogják venni.

Az új osztrák bortörvény liberálisabb és nem gátolja az észszerű borkezelést. A vizhólyaggal való derítésnek fentebb leírt módja az észszerű pince kezelésben megengedett módok közé tartozik; általánosan alkalmazzák és a legkiválóbb szaktekintélyek ajánlják. A 3 §. a) bekezdése megengedi; sőt ez a § megengedi azt is, hogy ártalmatlan anyagok csekély mennyiségben felhasználtassanak.

Egyébiránt még az erős derítésnél is 100 hektoliter borba legfeljebb 5-6 gramm borsavat, ami olyan csekély mennyiség, hogy ennek a kifogásolása egyszerűen nevetséges.

Ehhez képest Ausztriában az 1907 április 12-iki törvény alapján a vizhólyaggal való szépítés az itt előadott észszerű és célszerű módon megvan engedve.

A vizhólyaggal való derítést illetően megemlítendő még, hogy kevés tannint tartalmazó finom fehérboroknál ez a derítés mód a legcélszerűbb, mert már e csekély tannintartalom is kiválasztja a vizhólyagot és a módszer legkevesebbé támadja meg a bort.

Az összes derítőszer között a vizhólyag az, amelyből a legkevesebb kell, t. i. 1-3 gr. hektoliterenként és csak erős tannintartalmú fanyar boroknál kell 5-6 gramm, úgy, hogy adrága igazi orosz vizhólyaggal való derítés nem igen kerül többre, mint az olcsó szerekkel való szépítés.

Az új osztrák bortörvény teljesen megengedi a gelatinnal való derítést is, ha lehetőleg tiszta gelatin használtatik. Ez a szer ajánlatos a gazdag tannintartalmú, erős színű közönséges fehér boroknál és a vörös boroknál. Ha a borok nem tartalmaznak sok tannint, akkor a gelatinhoz a sikerbiztosítása céljából megfelelő mennyiségű tannint keverünk.

A gelatin derítést erre való gelatinnal végzik, mely külön e célra praeparált, tisztított enyvből áll. Csak olyan gelatint kell használni, mely borderítési célokra készült és kivan próbálva. Ilyen alkalmas derítőszer a „Weinlaube” és a „Lainé” jegyű gelatin, melynek négyzetletes, barna, tisztán áttetsző táblákban kerülnek a forgalomba.

A gelatinok hatása is azon alapul, hogy azok oldata a borban levő csersavval oldhatatlan vegyülékké egyesül. A fent említett gelatinokból, közönséges, nem nagyon fanyar borokhoz 10 gramm kell hektoliterenként, erősebb tannintartalmú borokhoz pedig, a melyekből kiakarjuk küszöbölni a lölös fanyarságot, 20-30 gramm. De ha a borban nagyon kevés a csersav, akkor a felhasznált gelatin súlyának feléig való tannint kell a borhoz keverni.

Az erre felhasznált tanninnak vegyileg tisztának kell lennie; borszeszben, vagy borban feloldjuk és a derítés előtt jól összekeverik a borral.

A gelatin-derítés úgy történik, hogy a gelatin táblákat kis darabkába törjük, tiszta edényben leöntjük friss vízzel hogy felfakadjon.

Ha a gelatin felfakadt, akkor az edényt tűz fölé állítjuk és kavarással addig kavarássuk a bort, a míg a gelatin egészen felolvadt. A gelatin feloldásához 10 grammhoz 0.25 liter tiszta vizet használunk. Mikor a gelatinoldat lehűlt, akkor borba tesszük a hol leülleszik és akkor a szépítendő borba öntjük.

A borderítéshez gyakran ajánlanak olyan gelatint is, mely vékony átlátszó lemezekben kerül forgalomba és konyhai célokra is használtatik. Ezek tisztított és fehérített enyvből készülnek és nem mindig ajánlhatók a derítéshez, mert tetszetős külsejük dacára nem mindig tiszták és ez esetben könnyen okozhatnak tartós zavarodást.

Gyengéséget,

akár szervezeti fejletlenségéből, akár betegségéből származnék, gyorsan elhárít a SCOTT-féle Emulsió, melyet tökéletes tápanyagszernek lehet nevezni, mert rendkívül hatásos az ereje, s emellett izletes és könnyen emészthető. A legmakacsabb beteg is gyorsan hozzá szokik a

Scott-féle Emulsió

hoz, mely a leggyengébb gyomornak sem okoz nehézségeket.

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszerű ed-jegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Korona Szálloda

Mezőkaszonyban.

T. cz.

Van szerencsém a t. község b. tudomására hozni, hogy a mezőkaszonyi piacon eddig Winkler Márton ur által kezelt és saját tulajdonát képező kávéház és szalodát, kezelés végett átvettem, azt átalakítva új berendezéssel, valamint első rendű magyar konyhával, a mai kor igényeinek legjobban megfelelően berendezve **folyó év április hó 5-én** megnyitom.

Külön ecélra berendezett kávéház és étterem, kényelmes hálószobák mérsékelt árakért állanak a t. község rendelkezésére.

Étel és italaim tiszta kezelésére mindenkor a legnagyobb súlyt fogom helyezni.

A midőn ezeket tudomásul hozni bátor-kodom, kérve b. pártfogásokat.

alázatos tisztelettel

Lőfkovics Lipót.

Meghívó.

A Frigyesfalvi malmom r-t. 1908. évi április hó 12-én, vasárnap d. u. 2 órakor Beregszászban a termény- csarnok-egylet helyiségében **rendkívüli** **közgyűlést**

tart, melyre a t. részvényekek ez uton
hivatnak meg.

Munkács, 1908. április 2-án.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az alapszabályok módosítása
2. Az alaptőke felemelése.
3. Határozat a malom eladásra vonatkozólag.
4. Határozat a malom bérbeadására vonatkozólag.
5. Esetleges indítványok.

Hirdetmény.

A vb. Komjáthy Károly üzlet-
helyisége f. év május 1-től kiadó.

Az üzlethelyiséghez (Bocskay-
Preznánszky-féle ház megfelelő rak-
helyiség is jár.

Értekezhetni alulírott nál.

Beregszász, 1908. április 2.

Dr. Balkányi Aurél ügyvéd mint
vb. Komjáthy Károly tömeg gondnoka

Uj női divatáru-üzlet.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy üzletemben a női divat-
cikkeket: **csipkéket, szalagokat, füzöket, mindenféle**
ruhadiszeket, kézimunkákat, divatselymeket,
keztyűket, diszgombokat, színes harisnyákat,
napernyőket, himző selymeket és pamutokat stb.
bevezettem.

Ezen cikkekben a legutóbbi divatszerintieket a legszerényebb
igényektől a legkényesebbekig állandóan raktáron tartjuk.

Taub Jakab
férfi- és női divatáruháza.

332/1908. v. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó
az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében
ezennel közhírré teszi, hogy a beregszászi
kir. járásbírótság S p. I. 8098/1907. számú
végzése által Fried és Korach végrehajtató
javára Iczkovits Móric ellen 33 K 50 f. tőke-
követelés és járulékal erejéig elrendelt végre-
hajtás alkalmával tíróilag lefoglalt és 3500
K f.-re becsült ökrök, szekerek és csöves
tengeriből álló ingóságok nyilvános árverés
utján eladatnak.

Mely árverésnek a beregszászi kir. já-
rásbírótság V. 682/1908. sz. kiküldést ren-
delő végzés folytán a helyszínén, vagyis Hete
községben **1908. év április hó 9-ik nap-
jának d. e. 8 órája** határidőül kitűztetik és
ahoz a venni szándékozók ezennel oly meg-
jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett
ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX.
t.-c. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígéro-
nek készpénzfizetés mellettbecsáron alul is
el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárvere-
zendő ingóságok vételárából a végrehajtató
követelését megelőző kielégítéshez jogot
tartanak, a mennyiben részükre foglalás ko-
rábban eszközöltetett volna és ez a végre-
hajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőb-
ségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig
alulírt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy
pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek
a bíróság tábláján történt kifüggesztését kö-
vető naptól számítatik.

Kelt Beregszászban, 1908. márc. hó 25.
Schuller, kir. b. t. végrehajtó.

IGNÁCZY GÉZA

elsőrangú modern fényképezési és festészeti műterme
BEREGSZÁSZ.

Fényképező gépek és cikkek raktára. Műkedvelőktől a
képek kidolgozását elvállalom. Műkedvelő fényképé-
szek kézi könyve" írta **IGNÁCZY GÉZA**, ára 80 f. Kapható
helybéli könyvkereskedőknél ugyszintén műtermemben.
Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök. Kivánatra
vidékre is megyek. Műtermem állandóan nyitva. Használt gépeket
veszek, eladok és cserélek.

Uj ruhaüzlet!

Csupa friss, jó szép, elegáns kivitelű

férfi-, fiu- és gyerekruhák

dus választékban, édes anyám volt üzleti helyi-
ségében nálam ujonnan berendezett üzletemben
kaphatók. — **Szolid kiszolgálás!**

Tisztelettel **Ösztreicher Berta**

Felöltő és gallérvkülönlegességek.

3 régi szó . . .

Taub

kalap

király.

* 3 uj szó . . .

Taub

nyakkendő

király.

Nagyságos asszonyom!

VILLIGER HERMAN

fűszer-, festék- és csomagolóüzletbe Beregszász,
Bocskay-utca (Dr. Fuchs-féle ház) fáradn'

legfinomabb

padlólackok

igen szolid ár-
ban kaphatók.

Ha azt akarja, hogy szoba-
padlója bámulatos szép tü-
körfényű legyen, úgy tessék

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Köhögés
ki szereti egészségét eltávolítja azt.
5245. közjegyzőileg hitelesített igazolvány bizonyítja

K A I S E R
gyógyhatású mell Caramelláját a 3 fenyővel.

Orvosilag megvizsgálta és ajánlva köhögés, rekedtség, katarhus, gége katarhus, görcs és számköhögés ellen.
Egy csomag ára 20 és 40 fillér. Bádóg szelenczében 80 fillér.

Kapható: Reichard Jenő gyógyszer-tárában Beregszász.

PÉNZT tisztviselőknél kezes nélkül is 6¹/₂%-os, 1000 koronától havonta 7 korona 20 fillér: fizetendő. — Föld-birtokra 4—4¹/₂%-os II. helyre circa 6%-ra, az érték 75%-áig. — Személyhitelt 500—5000 koronáig 5 évi lefizetésre diszkrét és gyorsan kieszakozól minden előzetes költség nélkül
— WINKLER MOR, Beregszász. —

Allandó raktár Bocskay-utca 72. szám alatt.

Goldstein és Friedländer tűzifa raktára
BEREGSZÁSZ, Bocskai-utca 72. szám.

A közelgő tűzfeszézon alkalmából szíves tudomására hozzuk a tisztelt közönségnek, hogy a helyben eddig fennállott **tűzifa raktárunkat** nagyobb kötésünk által jóval megnagyobbítottuk és ezáltal azon helyzetben vagyunk, hogy bármilyen nagyobb rendelést — különösen koci számra elfogadhatunk, és tekintettel a napi áremelkedésekre, nagy előnybe részesül aki rendelését waggon számra a téli időnyre már most beadja.

Egész kocsirakomány kapható a vasuti állomásnál átvéve, házhoz szállítva, vagy esetleg a feladó állomásnál a rendelő címére direkt küldve.

Megrendelések eszközölhetők **Fodor Albert fűszer és csemege üzletében** vagy Goldstein Mór Andrassy-utca 7. szám és Friedländer Miksa Batthányi-utca 4. szám alatti lakásában, végül az allandó raktártelepen Bocskai-utca 72. szám alatt. — A fát kívánatra a házhoz szállítjuk.

Egyben felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét, hogy sikerült a **várpalotai Ilona szalon briquet szén** egyedárusítását megkapni, mely tüzelőszer szagtalansága miatt bármilyen kályhában használható és általa nagy famegtakarítást lehet elérni.

Waggonrendelésnél különösen olcsón szállítjuk. — Esetleges forgalmi akadályokra való tekintettel kerjük a rendelést minél előbb feladni.

Allandó raktárkészlet I. és II. rendű tűzifából.

Várpalotai Ilona Briquet egyedüli elárusítója kicsinyben és nagyban.

Pontos kiszolgálás!

Professeur **Rechnitz József**, ki a párisi táncművészeti akadémián a tanári vizsgát sikeresen letette, és elsőrendű tanári oklevelet nyert, **1908. évi április hó 7-én Beregszászba** érkezik.
Bővebbet ideérkezéskor.

RECHNITZ JÓZSEF
membre actif le Academie de
Professeur de Danse Paris.

Kiadó **modern lakások Széchenyi-utca 14. és Bocskay-utca 25. szám alatt** levő házaimban található. Értekezhetni Széchenyi-utca 14. sz. a lakásomon.
Grünbaum Jenő, (Beregszász.)

Eladó I. o. gyökeres portalis vad vesszők. — I. o. gyökeres zöld oltványok. — Ugy a gyökeres portalis vesszők, valamint az oltványok fajtiszták, szabályszerű szokvány-minőségűek.
Klein Herman,
Mezőkaszony.

„ANGYAL” gyöngyvírág-crém. Hozzávaló szappan ára 1 korona. **Szeplőt, májfoltot és mindennemű arctisztatlanságot pár nap alatt eltüntet az**

„ANGYAL” GYÖNGYVIRÁG-CRÉME a bőrnek fehér, üde színt kölcsönöz.

Kapható: **Reichard Jenő** „Angyal” gyógyszer-tárában, Beregszász (Bocskai-utca.) „ANGYAL” gyöngyvírág-crém. Gyöngyvírág hölgypor ára 1 kor.

ROYAL KÁVÉHAZ, ÉTTEREM, SZÁLLODA
Beregszász.
Az előkelő közönség találkozó helye. — Morsókelt árak.